

Rettevejledning til

Eksamen på Økonomistudiet sommer 2017

Erhvervsret

26. juni 2017

(3-timers prøve med hjælpemidler)

Spørgsmål 1: Hvilke rettigheder kan der være tale om, at Hektor krænker, og krænker han dem rent faktisk?

Der tænkes på varemærkerettighederne til produktets navn. Der er tale om et ordmærke. De to, som påstår sig krænkede anfører ikke, hvilken ret, der krænkes – det fremgår ikke at de har konkrete rettigheder til navnene skumgummi og skumbanan. Hvis de ikke har erhvervet rettigheder, er der ikke noget at krænke. Efter de gældende regler kan retten erhverves ved ibrugtagning eller ved registrering og har de erhvervet varemærket på en af disse måder, må det vurderes om Hektors brug af navnet skumgummi som navn på en af hans vingummier krænker det eksisterende rettigheder. Manglen på oplysninger gør, at alt som sådan kan lægges til grund – lægges det til grund, at Søren har retten til navnet skumgummi i forbindelse med sine skumgummiprodukter, er det nærliggende at antage, at retten kun gælder for materialer til fx møbler, byggeri og andet, hvor materialet skumgummi bruges og at han derfor næppe er beskyttet i forhold til produkter som slik. Det kan også lægges til grund at skumgummi er et navn som efter Varemærkelovens § 13 stk. 2 nr. 2 blot er den sædvanlige betegnelse for produktet og dermed ikke har noget særpræg, og derfor ikke kan krænkes.

I forhold til skumbanan vil argumentationen være lidt anderledes, idet der jo er tale om samme produktgruppe – nemlig slik – spørgsmålet er om de to navne vil kunne forveksles jf. Varemærkelovens § 4 stk. 1 nr. 2 – første led i navnet er skum – andet led er gummi og banan – der skal derfor argumenteres for om disse ord er for ens eller om de er tilstrækkeligt forskellige til at forveksling ikke sker. Det er nok mest nærliggende at antage at der ikke er forveksling. Men det er ikke afgørende om man vælger det ene eller det andet.

Spørgsmål 2: Er Ivan berettiget til erstatning – for hvad, af hvem og på hvilket grundlag?

Der foreligger personskade – Ivan har men efter ulykken, da han ikke kan løfte armen – det oplyses ikke om der også er nedsat erhvervsevne, men i givet fald vil det også skulle erstattes. Der er umiddelbart to mulige erstatningsansvarlige – producenten af maskinen og Ivans arbejdsgiver Hektor. Producenten har ansvar for person og tingsskade forvoldt som følge af defekter ved produktet. I opgaven oplyses det, at krogen retter sig ud og får fat i Ivan – der er tale om en æltekrog og det må være meningen at den skal holde sig inde i æltemaskinen. Maskinen er et produkt jf. Lovens § 3, - producenten er producent jf. Lovens § 4 og maskinen må anses for defekt jf. Lovens § 5, da den anvendes helt efter hensigten til at ælte vingummi og alligevel gribes en medarbejder, der står ved siden af maskinen. Der er årsagsforbindelse mellem defekten, dens virkning og skaden på Ivan, det er adækvat, at der kan ske skader af den pågældende type. Der foreligger ingen ansvarsfrihedsgrunde og ej heller er der oplyst noget, der indikerer egen skyld fra Ivans side. Dermed vil der være grundlag for at kræve erstatning af producenten.

Ivans arbejdsgiver, Hektor har ansvaret for sikkerheden på arbejdspladsen og er erstatningspligtig på objektivet grundlag jf. Lærebogen side 265. Han kan også bære almindeligt ansvar på culpa basis, men konkret foreligger der ikke oplysninger, der indikerer culpa fra hans side, idet han ikke har kunnet forudse, at der ville være en defekt ved maskinen.

Der er altså to erstatningsansvarlige – erstatningsansvarsloven § 25 fastlægger hvorledes man skal vurdere en evt. fordeling af ansvaret.

Spørgsmål 3: Hektor har måttet indkøbe anden gummimasse, da gummimassen fra Århus ikke kom frem som ventet – han afviser derfor massen, da den ankommer og ønsker ikke at betale for den. Er Ivan berettiget til dette?

Der er tale om handelskøb jf. Kbl § 4, begge er erhvervsdrivende og der købes/sælges som led i bedriften. Der er tale om genuskøb jf. Kbl. § 3, da gummien ikke er særlig udvalgt. Det skal undersøges om der er tale om en forsinkelse, der berettiger Ivan til at hæve købet. På baggrund af opgavens oplysninger må det lægges til grund, at der er tale om et forsendelseskøb jf. Kbl § 10, da der ikke fremgår noget om, at Ivan har klausuleret at varen skal leveres på fabrikken i Hvidovre. Levering sker da om aftenen den 1. april og dermed rettidigt i forhold til den aftalte levering den 2. april. Dermed kommer Kbl § 21 ikke i spil, da levering netop er sket til tiden. Skulle det blive lagt til grund, at der er en anden leveringsklausul, vil det formentlig føre til, at der vurderes at være en hæveberettigende forsinkelse jf. § 21.

Spørgsmål 4: Cyklistens familie krævede erstatning i anledning af cyklistens død – af hvem og på hvilket grundlag, vil de kunne gøre det?

Der er tale om et færdselsuheld – skaden sker i forbindelse med kørsel med motorkøretøj – her en lastbil – jf. FL § 101 er den for køretøjet ansvarlige objektivt ansvarlig for skader. Der er tale om personskade – her et dødsfald – og der kan kræves erstatning for tab af forsørger jf. EAL § 12, forudsat cyklisten havde forsørgerstatus. Der foreligger et færdselsuheld, idet gummiets ryger af bilen, da den svinger ved overhaling. Der er årsagssammenhæng, gummiets ryger af ved svingningen, og rammer cyklisten direkte. Det er også adækvat, at der kan ske personskader på cyklister i nærheden af lastbilen. Der foreligger ikke egen skyld, cyklisten cykler bare, og der er ikke nogen ansvarsfrihedsgrunde – bilen kører helt normalt. Dermed er der grundlag for at kræve erstatning af lastbilens ejer. Chaufføren kan have et selvstændigt culpaansvar – selv om han foretager en rask overhaling, kan dette næppe anses for culpøst. Der kunne overvejes om der er ansvar i forhold til at gummiets ryger af ved en overhaling, siden den ryger af ved en overhaling. Det må bero på den konkrete argumentation om der statueres et ansvar.

Spørgsmål 5: Hektor vil ikke betale for gummimassen – er han berettiget til ikke at betale?

Der er igen tale om handelskøb og genuskøb som nævnt under spørgsmål 3. Spørgsmålet er her, om den leverede gummi lider af mangler. Jf. Kbl § 76 er massen mangelfuld, da den er af ringere beskaffenhed end den bør være – gummimasse til konsum må ikke indeholde sko og græs. Der foreligger en væsentlig mangel, som efter Kbl § 43 giver køber ret til at hæve købet. Det forekommer ikke muligt, at sælger vil kunne omlevere jf. § 49 pga tidsfaktoren. Retten til at hæve forudsætter, at Hektor jf. Kbl § 52 reklamerer rettidigt. Sker dette, hæver Hektor med rette og er dermed ikke forpligtet til at betale.

Spørgsmål 6: Hvad vil kreditforeningens pant omfatte, såfremt den tinglyser et pantebrev i ejendommen?

Der er tale om en fabriksbygning og dermed en bygning, der er indrettet med særlig erhvervsvirksomhed for øje. Jf. TL § 37 omfatter tinglyst pant i ejendommen også driftsinventar og driftsmateriel – når ikke andet er aftalt. I forhold til pakkemaskinen – som må anses for driftsinventar/materiel – så er andet aftalt, nemlig et ejendomsforbehold. For at det skal have den relevante betydning skal det naturligvis være gyldigt jf. KAL § 34. Der er ikke noget der tyder på at de første tre betingelser ikke er opfyldt, og jf. KAL § 50 stk. 2 gælder kravet om udbetalingens størrelse ikke i handelskøb, hvilket der er tale om her, idet Hektor handler til sin virksomhed og, sælger også må anses som erhvervsdrivende. Der er således aftalt andet, og dermed vil pantet ikke komme til at omfatte pakkemaskinen. Omvendt med belysningen – uanset om det er en erhvervsejendom eller ej, så er belysning jf. TL § 38 omfattet af bygningens pant, idet særskilt ret ikke kan forbeholdes, når først det er installeret i bygningen for ejers bekostning, hvilket jo er tilfældet.

Ud over disse elementer, så vil pantet i øvrigt efter helt almindelige regler omfatte grund, bygninger og øvrige installationer jf. § 38 og det tilbehør/inventar, som der ikke måtte være forholdt særlige rettigheder over jf. § 37.

Spørgsmål 7: Får finansieringsselskabet eller DONG ret til fordringen på Hektor?

Fordringen på Hektor er som det er oplyst ikke et gælds-brev – dermed en simpel fordring, som er reguleret efter samme regler som simple gælds-breve. Jf. Gbl § 31 for overdragelsen af fordringen ikke virkning i forhold til kreditorerne med mindre skyldner – altså Hektor – har fået underretning om overdragelsen. Det oplyses ikke noget i opgaven om en sådan underretning, og det kan med rimelighed antages at en sådan ikke har fundet sted, hvorfor DONG får ret til fordringen. Lægges det til grund, at Hektor er underrettet, vil det være finansieringsselskabet, der bevarer retten til fordringen.

Spørgsmål 8: Vil sælgerens konkursbo kunne anfægte betalingen med vingummier?

Nej – konkurslovens omstødningsregler finder anvendelse på betalinger foretaget af den konkursramte – ikke på betalinger modtaget af denne – så konkursboet kan ikke anfægte betalingen.

Spørgsmål 9: Magasin fastholder, at de har købt dåserne til 10 kr. pr. styk – vil Hektor være forpligtet til at levere dem til denne pris?

Der er indgået aftale om Magasins køb af dåserne til 10 kr. pr. styk – aftalen er indgået af Hektors sekretær. Hvis Hektor vil ændre aftale, kræver det som udgangspunkt accept fra modpartens side – hvilket han ikke kan opnå. Hektor må derfor finde ud af, om der evt. kan gøres en ugyldighedsgrund gældende, som grundlag for at han kan fragå sin forpligtelse til at levere. Har sekretæren fuldmagt til at indgå aftalen? Det er næppe inden for en normal sekretærs stillingsfuldmagt at indgå salgsaftaler. Men i dagens Danmark er de fleste stillinger typisk multifunktionelle, og det kan sagtens tænkes at sekretærfunktionen også omhandler modtagelse af og bekræftelse af ordrer. Så alt efter hvordan man argumenter kan man nå frem til at Hektor er bundet eller ikke bundet af aftalen jf. Aftalelovens § 10 stk. 2. Det kunne også overvejes at gøre Aftalelovens § 32 gældende, men kun kort, idet der faktisk ikke er noget, som tyder på, at der skulle foreligge en fejlskrift, da det jo netop er ud fra en overvejelse af, at man gerne vil af med varerne, at prisen bliver fastsat.

Spørgsmål 10: Er Hektor nu berettiget til at tage dåserne på Magasins hylder tilbage?

Efter den almindeligt gældende vindikationsregel i Danske Lov, har den bestjålne ret til at tage sine ejendele tilbage uanset hvor de er havnet. Så det umiddelbare svar er, at han er berettiget til at tage dåserne tilbage – det forudsætter dog at han kan bevise, at det er de dåser, som er stjålet fra hans lager. Derefter kan han så opfylde den købsaftale, som han er bundet af, ved at levere dåserne tilbage.

Kan han ikke bevise, at dåserne er hans, kan han ikke tage dem tilbage, og han vil sideløbende være forpligtet til at opfylde købsaftalen og levere 2000 andre dåser – eller hvis han ikke kan det, forberedes sig på, at skulle betale erstatning for misligholdelse.